

॥ २१ ॥ इतिद्रोणपर्वणिटीकायां एकपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ अथैनं विलपंतं तमित्यादेः शीघ्रं योऽद्भुमुपाक्रामदित्यंतस्य पंथस्य तात्पर्यं त्वस्तनोद्यतनो वापिकामरोगादिरूप
धृत् स्वदोषः पुरुषं हंति न शस्त्ररिपुमृत्यव इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ द्वारं संजनयस्वेति मया उक्त इति संबंधः निवारिताः तमनुप्रविशंत इति शेषः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ विधिः स्वकर्मस एव मृत्युः

न मे जयः प्रीतिकरो न राज्यं न चामरत्वं न सुरैः सलोकता ॥ इमं समीक्ष्या प्रतिवीर्यपौरुषं निपातितं देववरात्मजात्मजं ॥ २१ ॥ इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि
अभिमन्युवधपर्वणियुधिष्ठिरप्रलापे एकपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ संजय उवाच अथैनं विलपंतं तं कुंतीपुत्रं युधिष्ठिरं ॥
कृष्णद्वैपायनस्तत्र आजगाम महानृषिः ॥ १ ॥ अर्चयित्वा यथान्यायमुपविष्टं युधिष्ठिरः ॥ अब्रवीच्छोकसंतप्तो भ्रातुः पुत्रवधेन च ॥ २ ॥ अधर्मयुक्तैर्बहुभिः प
रिवार्य महारथैः ॥ युध्यमानो महेष्वासैः सौभद्रो निहतो रणे ॥ ३ ॥ बालश्च बालबुद्धिश्च सौभद्रः परवीरहा ॥ अनुपायेन संग्रामे युध्यमानो विशेषतः ॥ ४ ॥ मया प्रो
क्तः स संग्रामे द्वारं संजनयस्वनः ॥ प्रविष्टेभ्यं तरेतस्मिन् संधवेन निवारिताः ॥ ५ ॥ ननु नाम समं युद्धमेष्टव्यं युद्धजीविभिः ॥ इदं चैवासमं युद्धमीदृशं यत्कृतं परैः ॥
॥ ६ ॥ तेनास्मिभृशसंतप्तः शोकबाष्पसमाकुलः ॥ शमं नैवाधिगच्छामि चिंतयानः पुनः पुनः ॥ ७ ॥ संजय उवाच तं तथा विलपंतं वै शोकव्याकुलमान
सं ॥ उवाच भगवान् व्यासो युधिष्ठिरमिदं वचः ॥ ८ ॥ व्यास उवाच युधिष्ठिर महाप्राज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ॥ व्यसनेषु न मुह्यंति त्वाद्दृशा भरतर्षभ ॥ ९ ॥
स्वर्गमेषगतः शूरः शत्रून् हत्वा बहून् रणे ॥ अवालसदृशं कर्म कृत्वा वै पुरुषोत्तमः ॥ १० ॥ अनतिक्रमणीयो वै विधिरेष युधिष्ठिर ॥ देवदानवगंधर्वान् मृत्युर्हरति भा
रत ॥ ११ ॥ युधिष्ठिर उवाच इमे वै पृथिवीपालाः शेरते पृथिवीतले ॥ निहताः पृतनामध्ये मृतसंज्ञामहाबलाः ॥ १२ ॥ नागायुतबलाश्चान्ये वायुवेगव
लास्तथा ॥ त एते निहताः संख्येतुल्यरूपानरैर्नराः ॥ १३ ॥ नैषां पश्यामि हंतारं प्राणिनां संयुगे क्वचित् ॥ विक्रमेणोपसंपन्नास्तपोबलसमन्विताः ॥ १४ ॥ जेतव्य
मिति चान्योन्येषां नित्यं हृदि स्थितं ॥ अथ चेमेहताः प्राज्ञाः शेरते विगतायुषः ॥ १५ ॥ मृता इति च शब्दोऽयं वर्तते च ततोर्थवत् ॥ इमे मृता महीपालाः प्रायशो
भीमविक्रमाः ॥ १६ ॥ निश्चेष्टानिरभीमानाः शूराः शत्रुवशंगताः ॥ राजपुत्राश्च संख्यावैश्वानरमुखंगताः ॥ १७ ॥

॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ अथेति विगतायुष इति शब्देन देहवियोगे पुरुषस्य पारतंत्र्यं प्रतीयते ॥ १५ ॥ मृता इति शब्देन धात्वर्थानुगमात् प्राणत्यागे पुरुषस्य स्वातंत्र्यं प्रतीयते ततः पुरुषं किमन्यो मार
यति उत स्वयमेव स्वात्मानं मारयतीति प्रश्नार्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥